

„Edinost“

Enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogobu

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglašit je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccol št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Avstrijska politika v luči razmer v Dalmaciji.

Kake tri tedne mora biti od tega, odkar je dalmatinski državni poslanec I. V. Perić v praški »Politik« priobčil članek, v katerem je dokazoval, da prvotni vzrok vsemu zlu v Avstriji tiči v dosedanem centralistiškem zistemu, a rešitev da je le v preustrojitvi države v zmislu federalizma. Avktor je povdarjal, da tega prepričanja je dandanes že pretežna večina narodov te države.

Posl. Perić je bil izvajal nadalje, da za Nemece je definitivno zginila vsaka nada, da bi mogli raznaroditi Slovane. Zato pa da se oni, ki zahtevajo nemški državni ali posredovalni jezik, nahajajo v psihološko nenormalnem stanju, ali bolj po domače povedano: da niso v stanu trezno misliti in soditi. Izvajanja Perićeva so kulminirala v trditvi, da v Avstriji se mora uveljaviti »jednakopravno« pravo za vseh in enakost vseh narodnosti, da mora biti torej izključena hegemonija jedne posamične narodnosti, pa naj se ta hegemonija zahteva pod katero koli pretvezo. Kdor reklamira — je vskliknil nekako gospod Perić — za jedno narodnost kakov poseben privilegij, ta hoče izpodkopati ekzistenco in konzistenco države.

Svoje dokazovanje je opiral avktor na zgodovino nastajanja te države, na duh in sestavo te države, kakor izhajata baš od načina nje nastajanja in postanka, in potem na potrebe, ki se po logiki stvari in dejstev usiljujejo same in apodiktiki. Zgradba Perićevih dokazil je bila trdna, da, veličastna. Kamen je slonel na kamenu, argument se je harmonično oklepala argumenta: vse je bilo povezano z vezjo neomajne logike. Vsa zgradba dokazovanja in argumentiranja je bila tako solidno fundirana in izvedena, da je celó »Neue Freie Presse« — ta nedosežna mojsterka v zavijanju in sofistiki — ni mogla blizu drugače, nego z opazko, da o tem molči gospod Perić, kako bi bilo z gospodarskimi razmerami v Dalmaciji, ako bi se država preustrojila tako, kakor želi on!!

»Neue Freie Presse« je dobila od istega g. Perića odgovor, katerega smo čitali mi s pravo naslodo. Tako, kakor je to pot govoril g. Perić, bi morali govoriti vsi avstrijski Slovani. Govoriti in delati — pa bi bilo vse drugače z nami!

Gosp. Perić je poslal svoj odgovor zopet v praško »Politiko«.

Opazko o židovsko-liberalnega lista zavrača

PODLISTEK

11

Zinka Brazilijanka.

Povest. Spisal Ivo Trošt.

Gregor je verjel Nadoslavovima listoma in ob jednom zaupal prihodnji sreči; od jednega in od drugega se ni mogel ločiti.

Markiz je nove priseljence zalagal z živem, dokler ne rodi zemlja novih sadov; zato je bilo treba večkrat v tednu po to in ono k grajščinskemu selišču: po hrano. Ker oče Gregor največkrat ni utegnil, je morala Zinka vzeti jerbas in stopiti k oskrbniku.

Da bi se jej jezik ne udeval, je v mali ročni zapisknik, kamor je zabeleževala vsakdanje doživljanje, napisala tudi vrsto potrebnih stvari v braziljskem jeziku in potem gladko prečitala, kar bi imela povedati. Ako jo je oskrbnik, redkeje gospodar sam, vprašal kaj v tem jeziku, je smehljaje odgovorila, da ga ne ume.

Pred skladiščem za živila ali celó v skladišču jo je o taki priložnosti gledala na pol gosposka deklica kakih petnajst let z otrokom v naročju ali v vozičku. Zraven nje se je navadno igralo dete kakih dveh let.

takoj uvozloma z izjavo, da v svojem članku ni govoril o gospodarskih razmerah v Dalmaciji zato, ker je o svojih refleksijah imel pred očmi interes državne skupnosti!! Sicer pa — pravi — ne bi se moglo Dalmatincem nikdar slabše goditi ni v gospodarskem, ni v narodnem pogledu, nego se godi pod sedanjim centralistiškim zistemom.

Gospod Perić opisuje na to znano in vnebovpijočo anomalijo, da je v deželi, ki je blizu 99% slovanska, notranji jezik upravnih in sodnih oblasti — nemški in italijanski. Nato pa prehaja k odgovoru na opazko v »Neue Freie Presse« glede gospodarskih razmer.

Notoriška resnica je, da je Dalmacija pozabljena dežela. V njej se namreč križajo različni interesi dveh državnih polovic; da bi torej radi teh navskrižij ne prišlo do spopadov med obema polovicama, si pomagajo s tem, da v Dalmaciji in za Dalmacijo sploh — ne store ničesar.

Seveda govore v onih krogih, katerih stališče zastopa »Neue Freie Presse«, da so dalmatinski poslanci se svojimi »sanjarjami« o hrvatskem državnem pravu krivi, da se Dalmacija zanemarja. Nehali naj bi torej biti Hrvatje, potem bi bilo vse dobro.

V odgovor konstatuje g. Perić najprej kričeče dejstvo, da so dosedanje vlade prijateljstvo Italije kupile z materialno pogubo Dalmacije!! Na zahtevo, naj bi se Dalmacija odpovedala svojim pravicam (češ: potem da bi dobila vse, kar bi hotela), odgovarja Perić: »Ta sramočilna trditev pomenja sanje, ne pa naše državnopravne aspiracije, posvečene od tolikih prejasnih vladarjev. Te aspiracije se morajo uresničiti na dobro monarhiji. Priti mora dan, ko avstrijske vlade zapuste tla eksperimentov, uničujočih narode, in stopijo na tla povzdigajoče pravičnosti. Naša socialna beda je res velika, kljub temu pa hoče naš narod raje ostati v najhujši bedi, nego da bi se odpovedal podedovanim pravicam, raje se pogubi, nego da bi izdal svojo političko in narodno individualiteto. Mi ne sprejememo nobene materialne blaginje za ceno zgube naših pravic. Nekoliko generacij več ali manj v dosedanem ubožtvu in zanemarjenju nas Hrvatov ne ubije; mar pa rane, ki nam jih prizadevljejo v jednomer, ne občutijo na telesu države same v casih, ko bi ona morala biti zdrava in krepka na vseh svojih udih!! Nikjer niso kameni našega državnega poslopa tako rahlo združeni, kakor na jugu monarhije. Abnormalni državni odnošaji v teh

krajih so odprta rana na našem državnem organizmu, ki bo žgala tembolj, čimbolj se bodo plemena vzhodnih Jugoslovanov konsolidirala. In kdor meni tu, da bo obubožani, tlačeni narod Hrvatov jačil to ali ono državno polovico, ta se moti in dela na oslabljenje monarhije.

Potem pa se prof. Perić obrača do »Neue Freie Presse« z nastopno krasno apostrofo:

»Naši nasprotniki, na čelu jim »Neue Freie Presse«, naj bi, mesto da nam Hrvatom podtikajo krivdo na zanemarjenju Dalmacije, raje argumentirali tako-le: »V okvirju naše monarhije živi narod, čegar domovina je vzlje neoporečnim državnim pravom, razklana na četvero; narod, čegar življenski interesi vsled našega zistema neizrečeno trpe, ker se na njega tleh križajo in pobijajo posebni interesi dveh državnih polovic; narod, katerega ovrhavo v razvoju njega nadarjenosti toliko v duševnem kolikor v gospodarskem pogledu; narod, kateremu ne le jemljemo vsakdanji kruh, njega vinograde, njega ribištvo in njega plovbo po morju, marveč smo ga — naravnost izročili njegovemu in našemu sovražniku; narod, ki stoji tu v Evropi osamljen, brez železniške zveze s civiliziranimi narodi kontinenta, ki pa je bil vsikdar v svoji neskončni zvestobi nesebičen skupnosti v prilog, ki je bil vsikdar med prvimi, ko je trebalo doprtnašati žrtev za državo. Tega naroda ni Avstrija v 100 letih dovedla do kulture. V tem narodu konserviramo, v zasmeh 19. stoletju, v ponižanje narodnega čuta, ptuj jezik v upravi. Tega naroda nismo povzdignili, ampak topli smo ga skoro v vseh njega ekzistenčnih pogojih, tako, da ta jedini strazar našega morja začena izseljevati se, česar ni delal niti pod turškimi in benečanskim gospodstvom. Če pa prevladuje menenje, da za Dalmacijo ne smemo ničesar storiti, ker pripada k Hrvatski, potem pa: zakaj je ne združimo?! Dokler nismo storili tega, moramo tudi nasproti Dalmaciji rabiti isto mero, kakor za druge dežele! Radi tega, ker pravno spada k Hrvatski, a se sedaj prišteva h kraljestvom in deželam, zastopanim v državnem zboru, ni smeti Dalmacije ni zanemarjati ni škodovati«. — Tako bi bila morala »Neue Freie Presse« odgovoriti, če ne bi bila ravno — »Neue Freie Presse«.

»Neue Freie« je dobila pošten odgovor, ki obseza uničevalno kritiko dosedanega centralističnega zistema. Tu je povedano v la-

— Ali Vam je umrla? je vprašala Zinka sočutno.

— O, kdaj že!

— Tudi meni — nekaj mesecev je komaj tega; na faciendi grofa de los Campos. Tujka se je zganila.

— Grofa de los Campos! Kdo Vam je pa svetoval le-sem? Ali ne neki Rado — Istran Rado.

— Resnica. Ta je bil vedno z nami in okolu nas.

— O verjamem, Vi ga še ne poznate. — Pa moram iti; že prihaja črnc. Ti so hudobni. Z Bogom do prihodnjic! Pridite kmalu!

Nekoliko podobna osoda je deklici združevala vedno tesneje. Zinka je prihajala čim večkrat h grajščinskemu oskrbniku, in v malo dneh ste si razodeli svojo minolost.

— Ta kraj je zeló nezdrav, veš Zinka.

— Res! Joj mene!

— Da, res! Le malokdo vztraja razven domačinov in črncev; vse pobira rumena mrzlca ali pa kaka druga bolezen. Tudi mene, upam, kmalu reši. Že šest let sem tukaj prodana.

pidarnem stilu, kaj je ta zistem napravil iz naših južnih pokrajin, kako ta zistem nima ni srea, ni čuta niti za gospodarsko blaginjo v onih deželah, ki niso last privilegovanega plemena nemškega.

Ali besede Perićeve naj si vzamejo k sreči tudi oni Slovenci, ki bi bili pripravljene zaradi kake subvencije ali železnice žrtvovati načela, program in narodno individualnost — vse! Resnični možje in resnični bojevniki za bodočnost naroda pa govore: »mi ne vsprejmemo nobene materialne blaginje za ceno izgube narodnih pravic!«

TRST, 3. avgusta 1900.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Iz poročila družbinega tajnika, g. A. Žlogarja, posnemamo:

Mej važnišimi vprašanji, katera se rešujejo na Slovenskem, je šolsko vprašanje. Ko je veleum, sedaj vladajoči papež Leo XIII. z bistrim očesom zroč sedanj svetovni tok, izrekel besede: šolsko vprašanje je za krščanstvo vprašanje za življenje in smrt — vzdramil je tudi Slovence, da so resneje in treznejše razmotrivali o svojem šolstvu ter prišli do zaključka, da je zanje to vprašanje res vprašanje za življenje in smrt — tako v verskem kakor v narodnem obziru.

Ko so naši sosedje — Nemci in Lahi — zapazili, da se čili narod slovenski giblje in hoče svobodno živeti mej enakopravnimi brati avstrijskimi, jela jih je črna zavist vznemirjati, začeli so kovati naklepe, kako bi zavrlili naše gibanje in napredek — vrgli so se osobito na šolsko polje, da bi zadali nam tu versko in narodno smrt, dobro vedoči, da na mladeži sloni bodočnost. Ta narodič žele potujčiti v dosego svojih političnih, v istini izdajalskih zoperavstrijskih teženj — znanega mostu do Adrije.

Tega rodoljubi slovenski niso mogli več mirno gledati — postavili so se v bran »pro aris et foecis« — v bran svojega rodu, svoje zemlje, svoje države. V ta namen so si osnovali društva, moj njimi je najpotrebniša šolska družba sv. Cirila in Metoda. Ona hoče na šolskem polju rešiti, kar se še rešiti dá, hoče ljudstvo opozoriti, kje mu preti nevarnost, hoče najvišjim voditeljem avstrijskega šolstva razjasniti naš položaj, s svojimi zavodi »ad oculos« jim dokazati, kaka krivica se nam godi, ker se šolski zakon nam v prilog ne izvršuje.

Zinka se je prestrašila in se ozrla okolu sebe.

— Ali tukaj res še prodajajo ljudi? In tudi bele? Za črnce smo že kdaj zbirali v naši domovini. Nina, kaj res?

— O, da bi jih tako res ne prodajali, kakor jih ne smejo.

— A kje je za nas pravica? Pri Bogu, in Bog je visoko.

Neprestano se je ozirala Nina tisti dan ter naglo in nepretrgoma pripovedovala prijateljici svoje življenje, dokler se ni prikazal črnc mahajoč z roko nazaj v grad.

Nino je prodal oni Istran Rado — njen oči, ki se bavi s tako skrivno kupčijo in spravlja za uboge žrtve ogromne dobičke. Kjerkoli najde kako siromašno družino, lazi za njo in nagovarja stariše, naj dajo dekleta v službo, katero jim preskrbi on — pa jih na skrivnem oecigani, odštevši jim neko svoto kakor nakazilo za jednoletno plačo, kar je pa v resnici plačilo za jedno življenje.

Rado je malovereden potomec istrskih Karjelov, ki doma tlačijo, derejo in goljufajo slovanskega kmeta-trpina.

Ali Radu dokler je bil doma še ni za-

Z današnje skupščine smo doživeli že tretji kvinkvenij. Kako se veselijo šolniki, ko se jim v takih slučajih zboljša gmotni položaj — naša družba se ne more veseliti v trpki zavesti, da ogromne vsote, ki jih slovensko občinstvo žrtvuje — bi bile nepotrebne in bi se obrnile za druge kulturne namene — ako bi država nam dala slovensko šolo povsod, kjer biva naš rod, kar je itak po temeljnem zakonu storiti dolžna.

A naša ljubezen do rodne zemlje prenaša tudi to preziranje in krivico, in ta ljubav nas sili, da še vstrajamo, da podvojeno delamo sami — in odbijamo sovražne napade.

Petnajstič stopa danes družbino vodstvo pred vas, č. skupščinarji, želeče vas obvestiti o naših naporih in uspehih, iz katerih boste lahko sodili: da-li je sebi izročeni nalog vestno obvršavalo. Izvestitelj naj to pojasni vsaj v glavnih potezih.

Iz dosedanjih pojasnil ste se utegnili prepričati, da je naša družba storila, kolikor je mogoče z ozirom na gmotno stanje.

Kaj pa za bodoče? Rado se očita takim društvom, da so agitatorična. Kolikor se tiče nemškega »Schulvereina«, »Südmarke«, »Südmärkische Bank«, »Lega Nazionale«, »Societa di s. Nazario«, tudi mi priznavamo, da so ta res agitatorska, kajti glejte jih, kako lovijo slovenske otroke ter jih z lažjo in sladkimi obljubami spravljajo v svoje zavode, a naša družba odklanja tako natočevanje, kajti družbino vodstvo pozivlja vsakogar, ki more, da dokaže, kdaj je naša družba nemške, oziroma laške otroke zvalila v svoje zavode. Naše geslo je: Mi ne maramo za Vaše, a Vi pustite, kar je naše! (Pride še.)

Politični pregled.

TRST, 3. avgusta 1900.

„C. k. vlada in deželni zbor istrski.“ Pod tem naslovom prijavlja »Politik« daljši dopis, v katerem dokazuje dopisnik, da je bila trditve, češ, da je laška večina le zato odklonila zahteve slov.-hrvatske manjšine, ker so bile te zahteve nezmerne — le prazen izgovor; ali pa je e. kr. vlada popolnoma kapitulirala pred gospodovno italijansko kliko? To je pribito, da deželnozborna večina z deželnim glavarjem vred ni niti za las bolj odjenljiva, nego je bila v spomlad. Tega si ni možno tolmačiti drugače, nego da se je vlada dala oplasiti po groznjah Italijanov. Kakor znano, so Italijani sklenili sklicati izreden občni zbor svojega političnega društva z jedino točko na dnevnem redu: »Zakaj ni e. k. vlada v spomlad sklicala deželnega zbora istrskega?«

Da se je vlada zavedala svoje dolžnosti, bi bila odgovorila na to vprašanje: s ključem ga šele potem, ko bom gotova, da večina deželnega zbora pripozna in bo spoštovala pravice manjšine. Vlada ni imela te gotovosti in vendar je sklicala deželni zbor; upognila se je torej pred kliko; pripustila je jej več, nego katera prejšnjih vlad in se jej je tako rekoč postavila na razpolago!

Dopisnik praškega lista povdarja nadalje, da je že to jako značilno za postopanje vlade, da je letos nje zastopnik le v laškem jeziku pozdravil zbor. Za večino deželnega zbora in za vlado je torej to le italijanska pokrajina, v kateri velika večina prevladstva — Hr-

doščalo to; segel je tudi po tujem blagu — v neki družbi so oropali e. k. pošto. Kmalu potem so neznanu zlikovci okradli kranjskega krčmarja, nakupujočega vino v sredini Istre in potem razvpili, da je to storil lakomni in surovi istrski kmet.

Orožništvo je poizvedovalo in kmalu poizvedelo, da se v neki gostilni na vshodni istrski obali pod Učco shajajo različni sumljivi ljudje. In res je nekega lepega dne opazil nevarnost krčmar Rado sam, ki se je nedavno prej priženil v hišo k udovi in njeni hčerki Nini.

Zunaj so svetili z bajoneti.

Vsa pisana družba: krčmar, krčmarica in Nina in pet ali šest pomagačev se je pomikalo na Volosko, od tam v Trst, kjer so nekdanjo udovo in deklico oprostili, a ostalo družbo porazdelili v ječe v Koper, Gradiško, Maribor in Gradec.

Krčmarica ni prav nič žalovala, saj je bila komaj rešena nasilnega moža, kateri bi jo bil v nekaj letih gotovo spravil pod zemljo. (Pride še.)

vatje in Slovenci — ne smejo imeti nikakih pravic! Dopisnik vprašuje: kaj pravi gospod Koerber k temu?

Mož naj nam ne zameri, ako mu mi v odgovor na to vprašanje povemo svojo misel, ki je taka, da je njegovo vprašanje prav prav močno — najivno. Mi mislimo vsaj, da si vsakdo lahko sešteje na prstih, kaj misli gospod Koerber o tem!!

Deželni zbor istrski. »Piccolo« javlja, da je vlada predložila predsedništvu deželnega zbora istrskega načrt zakona za premeščanje deželnega zbora in deželnih uradov v Pulj in drug načrt za osnutje okrajnega sodišča v Dolini. (O tej priliki doznajemo tudi iz »Piccola«, da se Dolina imenuje prav za prav: S Odorico della Valle).

K položaju. Včeraj smo izvajali na tem mestu, kako sodi bivši načelnik mladočeskega kluba, dr. Engel, o zopetnem vstopu Čehov v zvezo z desničarskimi strankami. Po izvajanjih tega gospoda smo povedali, da dr. Engel svetuje Čehom, naj se nikar ne vežejo prehitro. Iz pogovora, ki ga je imel drug odličnjak Mladočehov, dr. Herold, z nekim časnikarjem, pa moremo zopet sklepati, da menjuje dra. Engela ni le njega osebno menjuje, ampak je, če že ne splošno, pa gotovo velikega dela kluba in, kakor kaže, ne ravno zadnjih mož. Tudi dr. Herold meni, da večina v prejšnji obliki in organizaciji ni več možna. Nje delovanje je bilo čisto negativno in nje akcija se je omejala na to, da je podpirala vlado, in sicer tako, ki ni bila parlamentarna vlada. Tako vezana večina ne more storiti nič uspešnega. S tako minolostjo prejšnja večina ne more misliti na zopetno ustajenje. Nje obnovljenje pa ni absolutno izključeno, ali to bi bilo možno le na podlagi pozitivnega delavnega programa, kateremu na čelu ne bi bila le uravnava jezikovnega in narodnega vpsašanja, ampak tudi preosnova ustave.

Kakor dr. Engel meni tudi dr. Herold, da bo državni zbor predčasno razpuščen. Ta državni zbor ne more storiti več ničesar dobrega, torej tudi ne rešiti jezikovnega vprašanja. Pa tudi prihodnji ne bo nič vreden, ako bo izvoljen na podlagi dosedanjega volilnega zistema. Pobljšanja pričakuje dr. Herold le od volilnega zistema v federalističnem zmislu, to je — potom deželnih zborov, ki glasom ustave imajo to pravico.

Iz izvajanj obeh čeških odličnjakov vidimo, da na Čeha ni napravilo mnogo utisa vse tisto žuganje z osamelostjo, tisto slikanje škode, ki bi jim navstala, ako se sami podajo v puščavo parlamentarne osamelosti, ako se torej ne povrnejo skesano v vrste večine. Čehi poznajo svojo veljavo in se ne dajo plašiti. S plašenjem torej ne gre. Voditelji na desni — ako jim je res do tega, da se njih skupine zopet združijo — morajo že ubrati drugo pot, ako hočejo privabiti Čeha. Združiti se morajo za program in ob enem dati jamstvo, da ga bodo tudi izvajali.

Umorstvo kralja Humberta. Preiskava radi umorstva italijanskega kralja se vrši energično in je baje nje rezultat gotovost, da je kralj Humbert pal kakor žrtev anarhistične zarote. Policija je te dni zaprla več oseb in po raznih mestih, nekaj jih pa že zopet izpustila! O morilecu pravi socialistični »Avanti«, da je lep, močan mož, njega pogled da je hladen, oster zaničljiv. Ko govori o svojem umorstvu, se sveti v njegovem obrazu ogenj fanatika, apostola, ki je uverjen, da vrši svoje poslanstvo. O svoji rodbini govori povsem indiferentno. On se čuti odvezanega od vseh človeških obzirov in orodje viših moči.

Brescija bo sodil senat kakor najvišje državno sodišče. Njegova lastna žena, neka Amerikanka, pravi o njem: Moj mož je bil socialist, je sovražil kralje in kraljice, kapitaliste, ali nikdar ni govoril o tem, da bi hotel koga umoriti. Pred par dnevi sem dobila od njega pismo iz Milana, polno izrazov ljubezni. Svojih sokrivcev ne izda nikoli, ako jih ima; raje umre.

Splošno sočutje vzbuja nesrečna kraljica Margareta. Iz pism, ki jih piše na razne strani — tako županu v Rimu, kardinalu-nadžskofu v Neapelju — veje uprav brezmejna ljubezen do pokojnika in istotako žalost po njem. Na pismu do rečenega kardinala se je podpisala: Margareta, uboga žena.

Sijajne pogrebne slavnosti se bodo vršle bržkone v Rimu, v Monzi bodo omejene le na prevoz trupa do železnice.

Tržaške vesti.

Manifestacije sožalje v Trstu. Včeraj in danes je žalno odličje mesta jako napredovalo. Rečemo lahko, da je kvantitativno že dosegle višino manifestacije povodom smrti naše cesarice, kalitativno pa jo je tudi presešlo. Po hišah vejejo zastave in se vijejo draperije, svetiljke pred javnimi lokali so povite v črno. Priznati treba, da so izložbena okna prodajalnic — zlasti nekatera na Corsu — prirejane s finim ukusom in izredno eleganco. Vidi se, da sta prirejela srce in ljubezen. Že danes je bilo videti mnogo možkih in žensk s črnimi ovratniki oziroma ovratnicami.

Čuje se, da na dan pogreba bo vsa laška gospoda v črnih žalnih oblekah. Vemo, da pri tem dela tudi agitacija, saj je notoriška stvar, da siromašnim slojem delijo črno zastonj. Ali vendar... ne, mi nočemo delati komentarjev, vsaj za danes ne.

Sožalje in terorizem. Od sv. Jakoba nam pišejo, kako tudi mestni organi silijo ljudstvo v žalovanje. Tržni komisar n. pr. je ukazal vsem prodajalkam, da morajo na svoje klopi obesiti nekaj črnine; in res je že tako, kakor je ukazal gospod komisar. Pa tudi drugod, po gostilnah, ljudskih kuhinjah in celo po privatnih hišah se vrši tak terorizem. Tu in tam, kjer si ne upajo prav, pa poskušajo tudi z lepo: »Per farmi un piacer, la metta un pezzo di velo nero per manifestare un po di lutto pel il rè d' Italia assassinato«. Naš dopisnik povprašuje, da-li so tržni komisariji za tako opravila plačani od občine?!

Še bolj kričeč slučaj se je dogodil gostilničarju Vodopivcu. Temu pa so kar sami, brez njegovega dovoljenja in po noči obesili na svetiljko črno pregrinjalo z dvema belima križema. No, gostilničarka je takoj zjutraj snela tisto črno pregrinjalo in je demonstrantom pokvarila žalno — veselje. Kaj pa, ko bi kakov Slovenec kaj takega nepravilno kakemu Lahu! To bi kričali o provokacijah, o nesramnosti, infamiji... itd.! Če pa so oni nesramni, potem seveda to ni nesramnost.

Tendenciozni pojavi žalovanja. Pod tem naslovom se bavi »Reichswehr« z načinom, kakor skušajo voditelji gospodovne stranke v Trstu zlorabiti pojave sožalja povodom umorstva kralja Humberta, zlorabiti v svrhu — irredentarskih demonstracij. Rečeni list pravi, da je povsem umevno, ako italijanski podanički, živeči v Trstu, še bolj akcentuirajo svoje manifestacije. Ali — opaža nadalje »Reichswehr« — z naše strani imamo tudi tem povodom pravico zahtevati, da Italijani v polni meri spoštujejo bitstvo naše države. Zdi se pa, da se ta črta izdatno prekorača.

Potem omenja dunajski list sejo mestnega sveta tržaškega in ono zaplenjeno brzojavko poslancev ter zaključuje:

Kakor je videti, se od krogov avstrijsko-italijanskih žalna demonstracija pretvarja v demonstrativno tendenciozno žalovanje, katero hočejo v Trstu še posebno kazati. To treba obsojati najostreje že zato, ker se hoče splošnemu in odkritosrčnemu žalovanju ob smrti kralja Humberta pritisniti politično označenje, katerega z avstrijskega stališča ni možno vsprejeti nikoli in nikdar. To bodi povedano tržaškim gospodom. Najmanje, kar se more reči o njih nastopanju, bi bilo, da je — brezaktno...

Iz sv. Križa nas prosijo, da bi še enkrat opozorili, da bo tamkaj prihodnje nedelje predpoludne velika procesija lurske matere Božje. Mater Božjo bo nosilo 32 deklet. Vlak, s katerim se bo vozilo katoliško društvo iz Trsta, se odpelje ob 6. uri zjutraj.

Z naših sodišč. Na tuk. deželnem sodišču so včeraj obsodili radi tatvine 19letnega kamnoseka Dominika Jenka v 4 mesece, 18letnega kotlarja Viktorja Barbo v mesecev in 22letnega dninarja Frana Bertocha v 8 mesecev težke ječe; nadalje so obsodili zaradi tatvine oziroma goljufige 39letno kmetico Marijo Zuljan, 23letnega agenta Josipa Besednjaka in trgovca z živin. Maksa Trampuša, vsakega v 6 mesecev težke ječe.

Poskušen samomor. Krčmar Matevž Bessich iz ulice Valdirivo št. 14 se je včeraj z nožem ubodel in urezal na več mestih ter se mej drugim težko ranil na vratu. Poklicali so zdravika z rešilne postaje, ki mu je podelil prvo pomoč ter ga dal prepeljati v bolnišnico. Vzrok: domači prepiri!

Z vrelim mlekom se je včeraj oparilo 2letno dekletce Klara L. iz ulice Carpison št. 2. Mati je prinesla otroka v bolnišnico; malo upanja je, da bi dekletce ozdravelo.

Požar. Včeraj popoldne je zgorel skedenj v ulici Istria št. 27. Zgorelo je mnogo sena, ki je bilo v njem shranjeno. Ne vemo, kako je nastal ogenj. Gasilec bi se gotovo posrečilo rešiti kaj več, nego se je, če bi bila voda v bližini. Vodnjak je bil kmalu prazen in potem so morali vodo v sodih dovažati z Barriere. Škoda znaša več tisoč kron, a je pokrita po zavaro-anju.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 4. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Rossetti 21, pohištvo; ulica Rossetti 15 in ulica Nuova 14, gumnate reči, pohištvo in oprema v zalogi; ulica Solitario 1 in na Corsu 20, pohištvo in oprema v zalogi; v Bazovici 131, kolesa; v Škedaju 138 in 211, pohištvo in oprema v zalogi; ulica della Fontana 12 in ulica della Guardia 9, tehtnice in oprema v zalogi.

Umrljivost v Trstu. Od 22. julija do vstevši 28. julija je umrlo 56 možkih in 64 žensk, skupaj 120 oseb proti 82 v isti dobi lanskega leta. Med njimi je bilo 47 oseb starih do 1 leta, 7 do 5 let, 5 do 20 let, 13 do 30 let, 8 do 40 let, 23 do 60 let, 14 do 80 let, 0 nad 80 let. Povprečna umrljivost je znašala 36.1 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 17, boleznij v sopilih v 7, škrlatica v 1 slučajih, hripavica v 0, krup v 2, enteritis v 5 slučajih in legar 1 slučajih.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 25.1., ob 2. uri popoldne 28.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.4 — Danes plima ob — predp. in ob 2.6 pop.; oseka ob — predpoludne in ob 10.24 popoldne.

Ciril- Metodov dar. V gostilni g. Bubniča pri sv. Jakobu se je nabralo 4 K 86 st., darovali so:

Gg. Bubnič J. 1 K, Antončič J. 40 st., Suša J. 40 st., Antončič M. 20 st., Žetko J. 30 st., Žetko M. 20 st., »Krakar« M. 30 st., Žetko F. 20 st., »Predsednik« 20 st., Žetko M. 20 st., Mihal St. 8 st., Mezgec A. 20 st., Babuder J. 10 st., Vatovec J. 20 st., N. N. 8 st., N. N. 20 st., N. N. 10 st., Samec 20 st., Tavčar Jos. 40 st., nadalje so darovali gg. Hanuš Ivanka v Borštu kot preostanek razprodanih razglednic 1 K, dr. Jos. Martinis 6 K, Godnik Anton 10 K v Trstu, udje bralnega društva v Šmarjah 3 K, Obrtniško društvo pri sv. Mariji Magdaleni spodnji 20 K, Prelog J. po blagajniku pevskega društva »Slava« 1 K, Roža Nekermanova na Proseku 3 K 10 st., R. carinski uradnik 1 K. V gostilni konsumnega društva pri sv. Jakobu se je nabralo minolo nedeljo po procesiji 8 kron 57 stotink.

Skupaj 58 K 53 st.

Prej izkazanih 647 „ 37 „

Skupaj 705 K 90 st.

Zveza slovenskih trgovskih pomočnikov v Trstu bo imela v nedeljo dne 5. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani »Slovenske Čitalnice« volilen shod, na kateri so vabljeni s tem vsi častiti društveniki.

Pevsko društvo »Zvezda« v sv. Ivanu priredi bratskemu društvu »Slovan« iz Padrič vsprejem ob njega dohodu na veselico, ki bo 5. avgusta popoldne. Vsprejem se bo vršil na cesti, ki vodi na Padriče (pri Bonomu). Predsednik »Zvezde« pozdravi v kratkem govoru »Slovana«, potem pojdeti obe društvi skupno na vrt »Narodnega doma« v sv. Ivanu.

Ob enem prosi odbor »Zvezde« vrlega »Slovana«, naj nam oprost, da nismo njegove pesmi, ki jo zapoje na odru, uvrstili v program veselice. Pesem je došla prepozno, ko je bil program že natisnjen.

Zavodu sv. Nikolaja so došli sledeči darovi: kot podporina gč. Gruden Nezika 4 K, g. Jerič Anton 2 K, g. Gulič Jeli-slava 2 K; kot darovi: županstvo Kanal 20 K, Rože Josip kot preostanek računa 60 st. Sila Fran, žup. 5 K, Nabergoj mlajši 2 K, Zobred N. v Gradu 5 K, Slavec I. župnik Repentabru 5 K.

Srčna hvala vsem gg. darovateljem z iskreno željo, da bi našli mnogo posnemovalcev.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Velikih Zabelj. (Gospodarski svet. Bralno društvo. Vinska letina.) Bližajo se volitve v gospodarski svet. Te so velike važnosti za občino. Zato naj se občinarji potrudijo, da izvolijo le zavedne delavne može,

ki bodo vestno izvrševali svoje nalogo in delali čast vsej občini. Dosedanji gospodarski svet je prav vztrajno deloval in skrbel za vse občinske potrebe. Prihodnji gospodarski svet čaka še težavnejša naloga. Torej občinarji! glejte koga izvolite, saj imate v vasi lepo število vnetih mož, vrlega značaja. Delajte premišljeno!

Bralno društvo v Velikih Žabljah vspeva precej dobro; lahko bi pa še bolj, ko bi ne bilo toliko mlčnosti in nesloge med onimi, ki ne vedo ceniti velike koristi bralnega društva in ne poznajo še njega lepih namenov. Čitanje časopisov in knjig je potrebno dandanes za vsacega kmeta, kajti v njih nahaja raznih navodil za svoje potrebe. Marsikateri komaj čaka, da se iznebi šolskih spon. Tak je pač revež v svoji nevednosti, s časoma popolnoma podivja in je nesposoben za vsako omikano družbo.

Ne samo šola, ampak tudi poznejše življenje uči človeka. Čitanje ga vodi do višje stopinje izobrazbe; ono je temelj omike. Kako mikavno in lepo je vedeti ne le domače novice, ampak vse zanimive dogodke, ki se vrše v tujini!

Pravi društvenik je pa le oni, ki nahaja veselje in zabavo v čitanju; oni, kateremu je knjiga najboljši prijatelj.

Želeti bi bilo, da bi te vrstice vsakega navdušile, da bi tudi oni, ki ni še ud, stopil v krog marljivih čitateljev.

Letos se nam obeta lepa vinska letina, ako jo Bog obvaruje pred kako nezgodo. Že v zgodnji spomladi so pokazali Velikožabeljci veselje in pridnost do vinogradništva s tem, da niso zamudili pravočasnega škropljenja in žvepljanja. Veselje je gledati žabeljske vinograde. Množina in dobrota vina privabi gotovo mnogo kupcev v vas in zadovolji prodajalca in odjemalca. Velike Žablje slovijo že od nekdanj po svojih krasnih, lepo obdelanih vinogradih in po prodaji pristnega, nepokvarjenega pridelka. Zatorej, dal Bog, da bi letos uživali lep sad svojega truda!

Vesti iz Kranjske.

* Nov vodovod. Dne 28. m. m. se je vršil v vasi Metulje občine bloške odobritveni ogled izvršenega vodovoda. Vaščani so te koristne pridobitve nad vse veseli, saj so morali preje po leti in po zimi za ljudi in živino dovažati vodo iz pol ure oddaljene Novovasi. Glavna zasluga, da se je sploh zamogel izvršiti vodovod za 19 hišnih številn broječo vas Metulje, pripada gosp. deželnemu poslancu Franu Modicu ter županstvu na Blokah. Vodovod je izvrstno urejen tudi za slučaj ognja.

* Kanalizacijska dela v Ljubljani. V zmislu sklepa občinskega sveta ljubljanskega gradili bodo letos na zaloški cesti glavni cestni kanal iz betona. Delo je prevzela kranjska stavbena družba za 13.704 K. Namesto novih tipov porabijo za ta kanal požiralnike, katere odstranijo v Šelburgovih uticah ter s tem prihrani magistrat 2700 K. Glavni kanal iz betona zgrade letos še tudi v Gradišči, v Špitaljskih ulicah pa kanal iz kamenitih cevij. Tudi ta dela je prevzela kranjska stavbena družba za 8306 kron.

* Toča je popolnoma uničila vinograde v St. Jerneju in ubogim posestnikom je uničen zadnji up, ker je že preje tudi suša učinila svoje na polju in travnikih. Toča je pobila tudi ravnino med Savo in Krko v krškem okraju.

* Amerikanski slovenski duhovnik v domovini. Amerikanski duhovnik, č. g. Ivan Seliškar, je prišel te dni v svoj rojstveni kraj v Polhov Gradec. Dne 20. julija je bil promoviran na vseučilišču ljubanskega doktorjem modroslovja. — Koncem meseca pride — po dobi 20 let — tudi njegov stric mil. g. Jakob Trobec, škof v St. Cloudu s svojim drugim nečakom, č. g. Ivanom Trobecem, katerega je 28. julija letos posvetil v mašnika, da bo v svojem rojstnem kraju, Polhovem Gradcu, imel svojo novo mašo.

Vesti iz Koroške.

Preložitev ceste. Strmi »Halerjev klanec« med Železno Kaplo in Belo prelagajo. Klanec je bil doslej huda ovira prometa. Napravijo večje ovinke tako, da se strmina izgubi in bo veliko lažje voziti. Delo bo končano še letos. Kakor znano je v Belimnogo obiskovano kopaljšče s kislavo vodo. Prihodnje leto prično z delom na Jezerškem vrhu. (Po »Miru«.)

O kopanju utonila sta dne 22. m. m. pri železnem mostu nad Rikarjovasjo dva otroka, eden pet, drugi šest let star. Stala sta v vodi ter se držala za roko. Tu ju je voda potegnila v globljo strugo in hipoma sta izginila v valovih. Neka deklica, ki je stopila za njima, da bi ju rešila, je tudi skoro utonila. Trupel še niso našli.

Požar. Dne 22. t. m. so otroci zakurili v neki stelji v Goričah na Koroškem. Ogenj se je hipoma razširil in v teku treh ur je pogorelo 9 števil s 26 poslopji. Pripadeti posestniki so bili ubožni in so že itak komaj izhajali. Nesreča jih je torej grozno zadelala in je škoda velika. Za nesrečnike se nabirajo milodari.

Razne vesti.

120 let star ženin. V turški vasi Bodra živi 120 let star Turek imenom Izmil, ki je kljub tej visoki starosti še vedno čvrst in zdrav. Peča se s perutnino ter zahaja večkrat sam v 6 ur oddaljeno mesto Bartin, da na trgu prodaja jajca. Ta mož se je pred nekaj dnevi v 34tič poročil in sicer se je poroka vršila z velikimi slavnostmi in mej streljanjem. Vsa vas se je udeležila slavnosti, na kateri je bilo samih ženinovih sinov in unukov in pravnukov 140, ne všteti ženskega potomstva.

Koliko jezikov govori na zemlji? Kolikor je znano, govori na zemlji 1064 jezikov. Največ ljudi se poslužuje kitajskega jezika, morda nad 400 milijonov. Zatem prihaja na vrsto indijski jezik, katerega govori 100 milijonov, približno onoliko jih govori tudi angleški. Ruščino rabi nad 70 milijonov ljudi, nemščino nad 65, španjski jezik 50, francoski 45, italijanski 27 in portugalski 25 milijonov.

Vročina v juliju mesecu. Na pariškem observatoriju so pogodili, da je bila dne 20. julija največja vročina zadnjih sto let. Takrat je bilo v senci 38,8 stopinj toplote. Le štirikrat je bilo v prošlem stoletju podobno vroče in sicer je znašala vročina l. 1803. 36,8 stopinj, 1842. leta 36,8 stopinj, 1874. leta 38,4 stopinj in 1881. leta 38,4 stopinj. Minolega julija meseca je solnčarica zahtevala mnogo žrtev. Enega samega dne je bilo samo med vojaki 9 slučajev, koliko pa še le pri pošti, železnicah in policiji!

Brzjavna poročila.

Avstroogrška ministra-predsednika.

DUNAJ 2. (K. B.) Minister-predsednik dr. pl. Koerber odpotuje brzkone v soboto 4. t. m. popoldne v Rakovec, da obišče ogrskega ministra-predsednika pl. Szella; v ponedeljek se povrne zopet na Dunaj.

Napad na šaha perzijskega.

PARIZ 2. (K. B.) »Agence Havas« javlja: V trenutku, ko je šah perzijski v vozu zapušal trg »des Souverains«, je skočil neki mož, oblečen kakor pristaniščni delavec, s palico v roki proti vozu ter zakričal: »Živeli otroci naroda!« Možja so aretirali. Našli so revolver pri njem.

PARIZ 2. (K. B.) »Agence Havas« javlja naslednje podrobnosti o poskušnem napadu na šaha perzijskega: Neki mož, oblečen kakor delavec, je siloma prodril kordon redarjev ter je skušal skočiti na nogalnice voza. V roki je držal revolver, obrnjen proti šahu. Veliki vezir je napadalec iztrgal orožje a redarstveni agenti so ga prijeli. Občinstvo se je vsulo na napadalec, redarji so ga branili pretepanja. Na policijskem komisarijatu je mož izjavil, da je hotel storiti, kar mu velja vest. Obžaloval je, da se mu naklep ni posrečil. V revolverju je bilo pet metkov. Šah je nadaljeval vožnjo.

PARIZ 2. (K. B.) Mož, ki je napadel šaha, je redarjem, ki so ga aretirali, baje rekel: Gospod stori dobro, če odloži vlado, kajti mi ga bomo znali najti. Napadalec je star kakih 28 let. Oblečen je bil kakor so navadno oblečeni tesarji. V roki je držal palico; našli pa so pri njem tudi močen nož. Napadalec govori južno francosko narečje; pravijo, da ni Italijan. Pri sebi je imel dva franka denarja. Šah je dobil, baš ko se je hotel odpeljati iz palače »des Souverains«, pismo datirano iz Neapelja, a na pošto oddano v Parizu. Podpisano je bilo z imenom na «-i». Pisec je svaril šaha pred napadom. Šahu se pismo ni zdelo važno; izročil je je le redarstvu. Napadalec stražijo strogo. Jedel je z velikim tekom. Popoldne so ga

zopet zaslišali pred državnim pravdnikom in preiskovalnim sodnikom.

LONDON 3. (K. B.) »Times« pišejo, da je verjetno, da je šah perzijski z ozirom na zadnje dogodke in na žalovanje na angleškem dvoru opustil namerovano potovanje na Angleško. Omenjeni list dostavlja, da pomenja ta sklep šahov grajo za zapadno civilizacijo.

K umoru kralja Humberta.

ISCHL 2. (K. B.) Nadvojvoda Rainer je odpotoval opoldne v Rim, kjer bo zastopal cesarja Frana Josipa o pogrebu kralja Humberta.

MONZA 2. (K. B.) Ministri so popoldne prispeli semkaj. Kralj jih je takoj sprejel v avdijenci, ki je trajala več nego eno uro.

MONZA 2. (K. B.) Kralj Viktor Emanuel je danes z dekretom potrdil sedanje ministertvo. Razven vojnega in pravosodnega ministra, ki sta ostala v Rimu, so vsi ministri tukaj ter so položili prisego v roke kralja.

CARIGRAD 2. (K. B.) Po naročilu sultanovom sta princ Burkandine in maršal Šaki paša italijanskemu diplomatskemu zastopniku zopet izrazila sožalje sultanovo ter ob enem izrekla sultanove želje za srečo kralja Viktorja Emanuela II. in blagostanje Italije.

RIM 3. (K. B.) Listi naglašajo, da izhaja iz besed Bresejcev, ki jih je izpregovoril po izvršenem činu, da je bil upal, da bo mogel uiti. Listinam, katere so našli pri Quintavaliu, ki so ga aretirali na otoku Elba, pripisujejo veliko važnost. Med njimi je več slik anarhistov; tudi Quintavalijska podoba je zraven. Na več slikah je z velikimi črkami napisana beseda: »Zločin«. Druga slika kaže skupino tovarišev, med njimi Quintavalijski in menda tudi Bresejci.

MONZA 3. (K. B.) Truplo kralja Humberta so o navzočnosti kraljevske družine položili v orehovo rakev, okovano s kositrom; skozi stekleno okence je videti obraz kraljev. Kraljica Margarita je pred hododom kralja Viktorja Emanuela pokrila truplo kralja Humberta z italijansko zastavo in z grbom savojske rodovine.

Ustaja na Kitajskem.

HONGKONG 2. (K. B.) Reuter javlja: V utrdah Bogu se vadijo v streljanju.

CANTON 2. (K. B.) Reuter javlja: Oblosti nabirajo novice s plačo 9 dolarjev, to je z dvojnimi dosedanjim zneskom. Izdano je povelje, ki preti s kaznijo častnikom, ki bi si prilastili del plače, kateri pripada moštvu.

NEW-YORK 2. (K. B.) »New-York Journal« priobčuje brzjavko iz Tientsina, da so Kitajci odbili japonsko sprednjo stražo ter jih 150 ubili oziroma ranili. Rusi da so se polastili trdnjav, ki se nahajajo deset milj od Tientsina proti Pekingju, ter prepodili kitajsko posadko, 10.000 mož.

LONDON 3. (K. B.) »Times« javljajo predvčeraj iz Shanghaija: V kitajskih krogih pravijo, da je Li-Ping-Sang prispel v Peking ter da je imenovan drugim poveljnikom Yunglujevih čet. Isti da je odločen sovražnik tajcev. Li-Hung-Čang je dne 31. m. m. prejel cesarski dekret, ki mu zapoveduje zopet, da se poda proti severu. Njegov položaj je dan za dnevom težavnejši.

Francози in Marokanci.

ALGIER 2. (K. B.) »Echo de Oran« priobčuje brzjavko, ki javlja, da je marokansko plemo Duimenria dne 30. julija napadlo neko francosko spremljevalno stražo. Devet Francozov je mrtvih in devet ranjenih. Francози so odbili Marokance, in le-ti so imeli velike izgube.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

I. občni del.

Tretji oddelek.

d) Trgovske družbe.

(Dalje.)

O javni trgovski družbi govorimo, kedar opravlja več oseb (tudi le dve osebi) trgovinsko obrt pod skupno trdko, tako, da vložijo vsaki družabnik v trgovino neko glavniico, a jamči z vsem svojim premoženjem za obveznosti družbe; udeležba posamičnih družabnikov torej ni omejena na uloženo svoto.

Komanditska družba je trgovinska obrt pod skupno trdko, v kateri se udeležuje eden ali več družabnikov le z določenimi vlogami, dočim pri enem ali več drugih družabnikih jamčenje ni omejeno na

uloženo svoto; ti poslednji družabniki jamčijo torej osebno, t. j. z vsem svojim premoženjem, katerega pa ne treba javno natančneje označiti. Prve vrste družabnike, (ki jamčijo le z denarjem, kolikor so ga uložili v trgovino) imenujemo komanditiste. Ako je v komanditski družbi več družabnikov, ki so osebno odgovorni za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem, je dotična trgovska družba glede njih obnem javna.

Ako je glavniica komanditistov razdeljena v delnice (akeije, deleže v enakih zneskih), govorimo o komanditski družbi na delnice.

Delnična družba je trgovska družba, v kateri se udeležujejo vsi družabniki le z vlogami, ne da bi bili osebno, z svojim ostalim premoženjem, odgovorni za obveznosti družbe. Glavniica družbe je razdeljena v enake deleže (delnice, akeije).

Načelstvo, ki vodi posle trgovske družbe, tvorijo v javni trgovski družbi vsi družabniki, v komanditski pa le osebno odgovorni družabniki, dočim voli načelstvo delničnih družb občni zbor delničarjev (akeijonarjev) za eno ali več let. V Avstriji imenujemo načelstva delničnih družb »upravne svete«.

(Pride še.)

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.

Kolonijalno blago:

	za 50 kg. v kromah.
Kava: Santos I.	108.—
II.	98.—
Rio I.	107.—
II.	99.—
Santos in Rio lavé I.	120.—
II.	—
Laguaira lavé I.	138.—
Laguaira lavé II.	111.—
Maracaibo	114.—
Guatemala	166.—
S. Salvador	116.—
Costarica	141.—
Portorico	155.—
S. Domingo	116.—
Jamaica	109.—
Malabar Plant	159.—
Java W. J. B.	186.—
Moka	155.—
Poper: Singapore	99.—
Penang	93.—
Tellichery	97.—
beli	141.—
Piment:	64.—
Sladka skorja: (cimet)	87.—
electa	93.—
Riž: italijanski	17.50 23.50
Indijski	10.25 15.50
Japonski	15.— 17.—
Južno sadje:	
Rožiči: (novi)	9.— 10.—
Dateži:	— 35.—
Smokve: (Calamata) v vencih	17.— 18.—
proste	10.— 10.50
puljsko (Puglia)	—
smirnske (v skatljicah)	26.50 31.50
Mandeljni: sladki I. Bari	125.— 129.—
Lešniki: sicilski	—
istrski	55.— 56.—
levantijski olupljeni	78.—
Suho grozdje (cibibe): Elemé	27.— 55.—
Sultanine	47.— 63.—
iz Perzije	—
črne Cismé	—
Morea	—
Lipari	—
Pomeranče (zaboj)	4.— 8.—
Puglia (zaboj)	4.— 8.—
Limone	5.— 16.—
Olje oljkino italijansko I. Bari	81.— 88.—
albansko	—
dalmatinsko	42.— 45.—
bombažovo američansko	35.50 38.—
bombažovo angleško	—
sesamovo	53.—

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunao.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštno naročbe se izvrše v tistem dnevju. Odpošiljatev je poštno prosta.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

